

VÅR REFERANSE

DERES REFERANSE

DATO

Tilsynsrapport - vedtak

Finanstilsynet gjennomførte 22. mars 2022 tilsyn med det autoriserte regnskapsførerselskapet [REDAKTERT]. Tilsynet ble gjennomført digitalt. Daglig leder og styrets leder deltok på tilsynet.

Tilsynet omfattet regnskapsførerselskapet og daglig leder/autorisert regnskapsfører i selskapet, [REDAKTERT].

Selskapet hadde på tilsynstidspunktet tre ansatte, med en omsetning i 2020 på ca. kr 2,5 mill. Daglig leder var på tilsynstidspunktet ansatt i en 20 % stilling og den eneste i selskapet med autorisasjon som regnskapsfører. Daglig leder er dermed oppdragsansvarlig for samtlige av selskapets 70 regnskapsføringsoppdrag. Selskapet har hatt autorisasjon som regnskapsførerselskap siden 23. februar 2010.

Finanstilsynet gjennomførte også i 2018 tilsyn med regnskapsførerselskapet. Tilsynet avdekket så mange alvorlige feil og mangler at Finanstilsynet kalte tilbake daværende daglig leder sin autorisasjon som regnskapsfører. Formålet med Finanstilsynets tilsyn i 2022 var derfor å kontrollere om regnskapsførerselskapet har rettet opp i de feil og mangler som ble konstatert ved tilsynet i 2018 slik at selskapet nå drives i samsvar med de kravene som stilles, herunder om oppdragene gjennomføres i samsvar med god regnskapsføringsskikk.

Også etterlevelsen av regnskapsloven, bokføringsloven og annen relevant lovgivning kontrolleres. Regnskapsførere har en viktig oppgave knyttet til å hindre eller avdekke økonomisk kriminalitet. Tilsynet dekker derfor også regnskapsførers oppfyllelse av pliktene etter hvitvaskingslovgivningen.

Dersom regnskapsførerselskaper gjør en forsvarlig vurdering av de ulike risikoene i virksomheten og følger opp disse, vil det bidra til å sikre en hensiktsmessig og betryggende virksomhet. Finanstilsynet kontrollerer derfor om det er gjort en risikovurdering som er tilpasset virksomheten, at risikoene er håndtert på en forsvarlig måte og at rapportering har skjedd, jf. forskrift om risikostyring og internkontroll.

Finanstilsynet avdekket også ved dette tilsynet omfattende og alvorlige mangler i regnskapsførerselskapet, noe som innebærer at det ikke har overholdt de pliktene som gjelder for autoriserte regnskapsførerselskap. Selskapet har dermed ikke rettet opp i en rekke av de alvorlige feil og mangler som ble avdekket ved tilsynet i 2018. På denne bakgrunn mente Finanstilsynet at det var

FINANSTILSYNET

Revierstedet 3
Postboks 1187 Sentrum
0107 Oslo

Telefon 22 93 98 00

post@finansstilsynet.no
www.finnanstilsynet.no

Saksbehandler

Morten Reinhardt
Nordeide
Dir. tlf 22 93 98 32

grunnlag for å tilbakekalle selskapets autorisasjon som regnskapsførerselskap. Varsel om vedtak om tilbakekall av selskapets autorisasjon som regnskapsførerselskap ble derfor gitt i brev datert 22. juni 2022. Det fremgikk av varselet at selskapet hadde anledning til å kommentere både faktum, regelverk og de vurderingene som Finanstilsynet hadde lagt til grunn, og at selskapets kommentarer ville bli vurdert før et eventuelt vedtak ble fattet.

Finanstilsynet mottok tilsvaret fra selskapet i brev av 26. juli 2022 hvor regnskapsførerselskapet bekrefter at det ikke har noen kommentarer til det faktum som er lagt til grunn i varselet og Finanstilsynets konklusjoner.

1 Rettslig grunnlag

Hjemmel for vedtak om tilbakekall av autorisasjon er regnskapsførerloven § 7 tredje ledd nr. 2, jf. fjerde ledd.

Tredje ledd nr. 2 lyder:

”Finanstilsynet kan kalle tilbake autorisasjon som regnskapsfører dersom regnskapsføreren anses uskikket fordi vedkommende

-

2. grovt eller gjentatte ganger har overtrådt regnskapsførers plikter etter lov eller forskrift.”

Fjerde ledd lyder:

”Finanstilsynets adgang til å kalle tilbake autorisasjonen etter tredje ledd gjelder tilsvarende for regnskapsførerselskaper.”

Tilbakekallsbestemmelsene i regnskapsførerloven og den tidligere revisorloven har tilnærmet samme ordlyd. Forarbeidene, forvaltningspraksis og rettspraksis knyttet til tidligere revisorlov er derfor av betydning også for forståelsen av regnskapsførerlovens bestemmelser. Innholdsmessig er tilbakekallsbestemmelsen i ny revisorlov i det vesentlige en videreføring av den tidligere tilbakekallshjemmelen. Også forarbeidene til ny revisorlov vil derfor kunne være av betydning.

1.1 Overtredelse av regnskapsførerselskapets plikter

Et vilkår for tilbakekall etter § 7 tredje ledd nr. 2, jf. fjerde ledd, er at det foreligger overtredelser av regnskapsførerselskapets plikter etter lov eller forskrift. Dette gjelder overtredelser av regnskapsførerlovgivningen, herunder god regnskapsføringsskikk og GRFS. Også overtredelser av annen lovgivning vil kunne danne grunnlag for vedtak om tilbakekall av autorisasjon som regnskapsførerselskap. Det er uten betydning om lovbruddet er straffesanksjonert. Dette kommer til uttrykk i forarbeidene til den likelydende bestemmelsen i den tidligere revisorloven.

1.2 Om "grove" overtredelser av regnskapsførerselskapets plikter

Finanstilsynet har gjort en konkret vurdering av hvilke av de avdekkede lovbruddene som må anses som "grove". Vurderingene bygger på forarbeidene til den likelydende tilbakekallsbestemmelsen i den tidligere revisorloven. Fra Ot. prp. nr. 75 (1997-98) om lov om revisjon og revisorer side 111-112 siteres:

"Det må kreves en kvalifisert overtredelse av revisors plikter for at overtredelsen skal anses som grov. Det må foretas en konkret vurdering hvor bl.a. arten og betydningen av den overtrådte plikt og revisors subjektive forhold må spille inn. Departementet legger for øvrig til grunn at momenter som etter gjeldende rett er relevante ved skillet mellom simpel og grov uaktsomhet, vil kunne være relevante momenter ved vurderingen av overtredelsens grovhet."

Arten og betydningen av lovbruddet er omtalt i de punktene som behandler de enkelte lovbruddene. I vurderingen av om arten og betydningen av regnskapsførerselskapets pliktbrudd tilsier at det må anses som grovt, har Finanstilsynet også sett hen til viktigheten av at regnskapsførerselskaper selv etterlever regler som gjelder for virksomheten. Det enkelte regnskapsførerselskap er avhengig av tillit hos offentlige myndigheter og andre for å kunne ivareta oppdragsgivernes interesser på en hensiktsmessig måte. Også tilliten til regnskapsførerbransjen vil kunne svekkes dersom autoriserte regnskapsførerselskaper ikke utøver sin virksomhet innenfor de regler som gjelder.

Vurderingen av om pliktbruddet må anses som grovt inkluderer også om regnskapsførerselskapet har gjort det som må forventes for å hindre lovbrudd eller for å sikre at risikoen er redusert til et forsvarlig nivå. Der det er konkludert med at det foreligger et grovt brudd på regnskapsførerselskapets plikter, mener Finanstilsynet at selskapet ikke har oppfylt sine plikter, og at feil og mangler ikke skyldes forhold utenfor regnskapsførerselskapets kontroll. Det har verken i forbindelse med varselet om stedlig tilsyn eller under tilsynet fremkommet subjektive forhold som tilsier at selskapet ikke har kunnet ivareta sine plikter.

Finanstilsynet legger til grunn at selv om de enkelte overtredelser hver for seg ikke kan anses som grove, kan de *samlet* sett utgjøre en grov overtredelse. Dette følger av forvaltningspraksis og rettspraksis, jf. dom i Borgarting lagmannsrett 15. mars 2010, LB-2009-131909, hvor retten uttaler:

"Selv om kravene i revisjonsstandarden til en viss grad må tilpasses det enkelte firma, finner lagmannsretten at As revisjon ikke oppfylt[e] kravene i sentrale revisjonsstandarter og kravene i revisorloven § 5-1, § 5-2 og § 5-3, og at overtredelsene samlet sett utgjør en grov overtredelse som nevnt i revisorloven § 9-1 tredje ledd nr. 2."

Det følger også av den nye revisorloven at tilbakekall kan vedtas dersom flere overtredelser til sammen er grove.

1.3 Om "gjentatte" overtredelser av regnskapsførerselskapets plikter

Til det alternative vilkåret om "gjentatte ganger" viser Finanstilsynet til Ot. prp. nr. 75 (1997-98) om lov om revisjon og revisorer side 112-113, hvor det står:

"Departementet er enig i at gjentatte overtredelser av revisors plikter etter omstendighetene bør kunne medføre tilbakekall, selv om den enkelte ikke kan karakteriseres som grov. Det bør etter departementets syn ikke være avgjørende om revisor tidligere er gjort oppmerksom på overtredelsen, f.eks. i form av merknad fra Finanstilsynet."

Det er ikke krav om at den samme bestemmelsen er overtrådt gjentatte ganger. Dette har vært lagt til grunn av Finanstilsynet, og er stadfestet av både Klagenemnden for revisor- og regnskapsførersaker og av domstolene. Det vises til Borgarting lagmannsretts dom 29. oktober 2014 (LB-2013-169851), hvor retten uttaler på side 8:

"Lagmannsretten legger videre som nemnda og tingretten til grunn at det i ordet gjentatte ikke ligger at samme overtredelse må ha vært gjentatt flere ganger. Det er således ikke noe krav om at regnskapsføreren tidligere er gjort oppmerksom på overtredelsen av tilsynsorganet,...".

2 Finanstilsynets tilsyn med regnskapsførerselskapet i 2018

Finanstilsynet fattet etter tilsynet i 2018 vedtak om tilbakekall av autorisasjon som regnskapsfører for regnskapsførerselskapets daværende daglige leder med utgangspunkt i at det ble avdekket flere grove overtredelser av regnskapsførers plikter etter lov og forskrift. Følgende forhold ble lagt til grunn for vedtaket:

- Mangelfull oppfyllelse av kravene i risikostyringsforskriften
- Manglende etterlevelse av kravene i hvitvaskingsregelverket
- Manglende eller mangelfull dokumentasjon av medgått tid
- Manglende bruk av yrkestittel
- Manglende rutiner for gjennomføring av overordnet intern kontroll på oppdragsnivå og at dette ikke var utført for noen av de kontrollerte oppdragene
- Manglende rutiner for gjennomføring av kvalitetskontroll av medarbeidere uten autorisasjon og at dette ikke var utført for noen av de kontrollerte oppdragene
- Manglende oppdragsavtaler for regnskapsføreroppdrag da det ved kontroll av seks oppdrag ble avdekket at det ikke forelå oppdragsavtale på fire av disse samt at de øvrige to ikke var signert av oppdragsgiver
- Manglende fullmakter for å levere offentlige oppgaver på vegne av alle oppdragsgivere da det ble opplyst under tilsynet at det ikke var hentet inn fullmakt for noen av oppdragene
- Manglende rutiner for å dokumentere gjennomgang av interne rutiner hos nye oppdragsgivere før oppstart av oppdraget og at dette ikke var utført for noen av de kontrollerte oppdragene
- Manglende etterlevelse av plikten til å opprette en oversiktlig oppdragsdokumentasjon
- Manglende loggingføring av handlinger i regnskapsprosessen gjennom året

Vedtak om tilbakekall av autorisasjon som regnskapsfører til daværende daglig leder ble iverksatt 7. juni 2019.

Selv om vedtaket om tilbakekall ble sendt til daglig leder og ikke til regnskapsførerselskapet, legger Finanstilsynet til grunn at selskapet fullt ut er kjent med de feil og mangler som ble avdekket ved tilsynet, siden daværende daglig leder som fikk tilbakekalt sin autorisasjon har sittet som styremedlem i selskapet siden 2009 og fortsatt sitter i styret. Videre har selskapets styreleder vært styreleder siden 2010. Han har deltatt på tilsynene som Finanstilsynet har gjennomført både i 2018 og 2022. De feil og mangler som ble avdekket ved tilsynet i 2018 har dermed vært godt kjent for selskapets styre, uten at styret har iverksatt tiltak for å rette opp i de feil og mangler som ble konstatert ved tilsynet i 2018.

3 Selskapets styre

I et aksjeselskap har styret det overordnede ansvaret for forvaltning av selskapet og skal blant annet sørge for forsvarlig organisering av virksomheten, jf. aksjeloven § 6-12. Styret skal også føre tilsyn med den daglige ledelsen og selskapets virksomhet for øvrig, jf. aksjeloven § 6-13. I henhold til aksjeloven er det daglig leder som står for den daglige ledelsen av selskapet, jf. aksjeloven § 6-14. Dette innebærer at daglig leder er ansvarlig for selskapets daglige drift og løpende regnskapsførsel.

Daglig leder skal minst hver fjerde måned gi styret en underretning om selskapets virksomhet, stilling og resultatutvikling, jf. aksjeloven § 6-15 punkt 1. Dersom daglig leder ikke oppfyller sine plikter, må styret iverksette tiltak.

3.1 Eierstruktur og roller

Aksjekapitalen i selskapet er på kr 105 000,-. Siden etableringen har det vært følgende eierstruktur i selskapet:

	2009	2022	
	50 %	40 %	
	50 %	40 %	
		20 %	

har siden etableringen av selskapet vært styrets leder.

har vært styremedlem siden selskapet ble etablert, samt daglig leder fra selskapet ble autorisert i februar 2010 og frem til han fikk tilbakekalt autorisasjonen som regnskapsfører etter tilsynet som Finanstilsynet avholdt hos regnskapsførerselskapet 5. september 2018.

har vært registrert som daglig leder siden 7. november 2019 og styremedlem siden 10. desember 2019.

3.2 Ansvar til styret

Det er styret som ansetter daglig leder i selskapet hvis det ikke er bestemt i vedtektene at dette skal gjøres av generalforsamlingen, jf. aksjeloven § 6-2 nr. 2. Det er videre styret som er ansvarlig for forvaltningen av selskapet, herunder sørge for at det er en forsvarlig organisering av virksomheten, jf. aksjeloven § 6-12 nr. 1. Styret plikter å iverksette de undersøkelser det finner nødvendig for å kunne utføre sine oppgaver, jf. aksjeloven § 6-12 nr. 4.

Styret skal føre tilsyn med den daglige ledelsen og selskapets virksomhet for øvrig, jf. aksjeloven § 6-13 nr. 1. Daglig leder i et autorisert regnskapsførerselskap har i tillegg til ansvaret som følger av selskapslovgivningen også ansvar knyttet til å sikre etterlevelse av plikter etter regnskapsfører-lovgivningen, risikostyringsforskriften og hvitvaskingslovgivningen. Styret har ansvaret for å påse at den daglige lederen etterlever disse pliktene.

3.3 Finanstilsynets vurdering av styrets ansvar

3.3.1 Ansettelse av daglig leder

Styret har ansatt daglig leder i en 25 % stilling. Stillingsandelen inkluderer også rollen som oppdragsansvarlig regnskapsfører for samtlige av selskapets regnskapsføreroppdrag. Ansettelsesavtalen med daglig leder ble inngått 24. oktober 2019 og hadde på tilsynstidspunktet vært gjeldende i to år og fem måneder. Det ble opplyst under tilsynet at daglig leder siden våren 2020 ikke hadde arbeidet så mye som det som følger av ansettelsesavtalen. Dette fremkommer også av selskapets vurdering av kapasitet i risikostyringsdokumentet, (WØ - 2021 - 00 - Risikostyring og internkontroll (hoveddokument)), der det er anført at daglig leder siden våren 2020 ikke har arbeidet den avtalte tiden i selskapet. Daglig leder er også deleier i selskapet gjennom selskapet og har, som nevnt, siden 10. desember 2019 vært styremedlem i selskapet.

Daglig leder skal utøve den daglige ledelsen innenfor de rammer, retningslinjer og pålegg styret har fastsatt. For Finanstilsynet fremstår det som om styret ikke har påsett at selskapet har en daglig leder som sørger for en forsvarlig organisering av selskapet. Dette spesielt sett i forhold til at vedkommende er ansatt i en liten stillingsandel som i tillegg til den daglige ledelsen også inkluderer oppdragsansvaret for samtlige regnskapsføreroppdrag i selskapet. Alvoret forsterkes av at tilsynet avdekket mange av de samme alvorlige manglene som også ble avdekket under tilsynet i 2018. I tillegg fremkom det under tilsynet at daglig leder ikke har arbeidet den avtalte tiden i selskapet.

Finanstilsynet mener det foreligger brudd på aksjeloven § 6-13 nr. 1.

3.3.2 Forvaltningen av selskapet

Selskapet ble i varslet om tilsyn bedt om å oversende til Finanstilsynet protokoller fra sist avholdte generalforsamling, samt protokoller fra styremøter som er avholdt i 2020, 2021 og 2022.

Følgende protokoller er mottatt:

Generalforsamling	<i>Agenda</i>
29.09.21	Ordinær generalforsamling for 2020
Styremøter	<i>Agenda</i>
19.01.20	Årsregnskap 2019, fullstendighetserklæring til revisor
25.02.20	Behandling av risikostyring og internkontroll
11.03.20	Årsregnskap 2019 – gjennomgang av nytt forslag
27.09.21	Årsregnskap 2020
30.12.21	Behandling av risikostyring og internkontroll for 2021
18.02.22	Finanstilsynets varsel om tilsyn, fremdrift eget årsregnskap 2021

I tillegg fikk Finanstilsynet etter tilsynet oversendt protokoll fra styremøte som var avholdt 27. mars 2022. Agendaen på dette styremøtet var formell godkjenning av selskapets hvitvaskingsrutiner.

Basert på det som fremkommer av protokollene fra styremøtene har styret i selskapet ikke hatt til behandling daglig leders underretning om selskapets virksomhet, stilling og resultatutvikling, jf. aksjeloven § 6-15 nr. 1. Finanstilsynet legger til grunn at daglig leder ikke har gitt en slik underretning til styret. Det fremkommer av aksjeloven § 6-14 nr. 2 at styret til enhver tid kan kreve at daglig leder gir styret en nærmere redegjørelse om bestemte saker. Da det ikke fremkommer av protokollene at slike saker har vært til behandling, legger Finanstilsynet til grunn at slike saker heller ikke er behandlet.

Finanstilsynet mener at styret i selskapet ikke har ivaretatt sitt ansvar til å sørge for at det i tilstrekkelig grad er blitt holdt underrettet om forvaltningen av selskapet eller har iverksatt undersøkelser som er nødvendige for å kunne utføre sine oppgaver.

Finanstilsynet mener det foreligger brudd på aksjeloven § 6-13 nr. 1.

3.3.3 Styrets ansvar etter risikostyringsforskriften

Regnskapsførerselskaper er underlagt forskrift om risikostyring og internkontroll, jf. § 1 nr. 10. Styret skal påse at foretaket har hensiktsmessige systemer for risikostyring og internkontroll, herunder å påse at risikostyringen og internkontrollen er gjennomført, jf. § 3.

Selskapets etterlevelse av kravene i forskrift om risikostyring er gjengitt i punkt 5.1. Basert på det som fremkom under tilsynet og den dokumentasjonen selskapet oversendte før og etter tilsynet, mener Finanstilsynet at styret ikke har påsett at selskapet har etablert en risikostyring og internkontroll som er i samsvar med kravene i risikostyringsforskriften.

Finanstilsynet mener det foreligger brudd på risikostyringsforskriften § 3 nr. 6.

3.3.4 Styrets ansvar etter hvitvaskingslovgivningen

Regnskapsførerselskaper er underlagt hvitvaskingsloven, jf. § 4 nr. 2. Regnskapsførerforetaket skal ha oppdaterte rutiner for å sikre at virksomheten håndterer identifiserte risikoer og oppfyller plikter etter bestemmelser gitt i eller i medhold av loven, jf. § 8 nr. 1. Rutinene skal være fastsatt på øverste nivå hos den rapporteringspliktige, jf. § 8 nr. 4.

Selskapets etterlevelse av kravene i hvitvaskingslovgivningen er gjengitt i punkt 5.2. På tilsynstidspunktet forelå det ikke dokumentasjon på at styret hadde fastsatt selskapets rutiner knyttet til etterlevelse av hvitvaskingsregelverket. Finanstilsynet legger til grunn at en rekke av de mangler som ble avdekket under tilsynet vedrørende selskapets etterlevelse av hvitvaskingsregelverket kunne vært unngått om styret hadde påsett at det forelå oppdaterte rutiner.

Finanstilsynet mener det foreligger brudd på hvitvaskingsloven § 8 nr. 4.

4 Daglig leder og oppdragsansvarlig regnskapsførers ansvar

Formålet med autorisasjonsordningen og offentlig tilsyn med regnskapsføringsvirksomheter er å sikre at oppdragsgivernes interesser blir ivaretatt på en forsvarlig måte. Finanstilsynet kontrollerer at autoriserte regnskapsførere og regnskapsførerselskaper etterlever regnskapsførerloven og annen relevant lovgivning som støtter opp under formålet. Oppfølging av manglende ivaretagelse av rollen som daglig leder i regnskapsførerselskaper og som oppdragsansvarlig regnskapsfører er sentralt i tilsynsarbeidet.

4.1 Ansvar som tilligger oppdragsansvarlig regnskapsfører

Kravet om at det skal utpekes en autorisert regnskapsfører for oppdrag som et regnskapsførerselskap påtar seg skal bidra til å oppfylle formålet med autorisasjonsordningen, som blant annet er å sikre høy kvalitet på regnskaper og rapporter som blir levert til oppdragsgivere og andre brukere av regnskapet, herunder offentlige myndigheter. Regnskapspliktige som setter bort sitt regnskap til autoriserte regnskapsførere skal kunne ha tillit til at oppdraget blir utført i samsvar med god regnskapsføringsskikk og at regnskap og rapporter har god fagmessig kvalitet. Ansvar for at regnskapsføreroppdragene utføres i samsvar med god regnskapsføringsskikk påhviler den som er ansvarlig for oppdraget. Dersom den oppdragsansvarlige ikke ivaretar sitt oppdragsansvar, innebærer det en undergraving av autorisasjonsordningen. Dette gjelder uavhengig av forhold i regnskapsførerselskapet og uavhengig av om det benyttes medarbeidere til å utføre arbeidet. Dette ansvaret skal ivaretas på en forsvarlig måte og er ikke begrenset av det som måtte være avtalt mellom regnskapsførerselskapet og den oppdragsansvarlige regnskapsføreren. Den som påtar seg oppdragsansvaret, må gjøre en selvstendig vurdering både av sin kompetanse og kapasitet.

Som det fremgår av etterfølgende punkter ble det under tilsynet avdekket en rekke feil og mangler i oppdragsutførelsen som oppdragsansvarlig regnskapsfører er ansvarlig for. Finanstilsynet ser særlig alvorlig på at det verken var gjennomført overordnet intern kontroll på oppdragsnivå eller

kvalitetskontroll av ikke autoriserte medarbeideres arbeid. Finanstilsynet viser også til at det ble avdekket alvorlige mangler i avstemming av oppdragsgivernes regnskaper.

4.2 Ansvar som tilligger daglig leder

En autorisert regnskapsfører som har påtatt seg ansvaret som daglig leder, må ha kunnskap og erfaring som gjør vedkommende i stand til å forstå dette ansvaret og til å oppfylle de pliktene som tilligger denne rollen. Daglig leder må være involvert i den løpende virksomheten på en måte som gjør at vedkommende er i stand til å sikre at den drives på en hensiktsmessig og forsvarlig måte og i samsvar med relevant lovgivning fra det tidspunkt virksomheten startes. Når autoriserte regnskapsførerselskaper ikke drives i samsvar med lovgivningen, vil lovbrudd som kan henføres til daglig leders ansvarsområde, kunne få betydning for daglig leders personlige autorisasjon som regnskapsfører.

4.2.1 Daglig leders ansvar etter selskapslovgivningen

I et aksjeselskap er det daglig leder som står for den daglige ledelsen av selskapet og skal følge de retningslinjer og pålegg styret har gitt. Daglig leder skal blant annet sørge for at selskapets regnskap er i samsvar med lover og forskrifter, jf. aksjeloven § 6-14 nr. 4. Daglig leder skal minst hver fjerde måned gi styret underretning om selskapets virksomhet, stilling og resultatutvikling, jf. aksjeloven § 6-15 nr. 1.

Som det fremgår av punkt 3.3 ble det under tilsynet avdekket at det ikke forelå dokumentasjon på at styret var underrettet om selskapets virksomhet, stilling og resultatutvikling.

4.2.2 Daglig leders ansvar etter risikostyringsforskriften

Regnskapsførerselskaper er underlagt forskrift om risikostyring og internkontroll, jf. § 1 nr. 10. Forskriften krever at vesentlige risikoer identifiseres, håndteres og rapporteres slik som fastsatt.

Etter forskriften har daglig leder ansvar for å påse at risikostyringen og internkontrollen blir gjennomført, herunder etablering av rutiner for risikoovervåkning, jf. § 4. Daglig leder må løpende følge opp endringer i foretakets risikoer. Videre skal daglig leder minst en gang årlig utarbeide en samlet vurdering av risikosituasjonen som skal behandles av styret, jf. § 8. Daglig leders ansvarsoppgave er derfor blant annet å sørge for utarbeidelse og gjennomføring av rutiner i selskapet for å redusere de risikoene som ligger i foretaket og den virksomheten som drives. Det må etableres kontroller som sikrer etterlevelse. Hvis daglig leder ser at det foreligger forhold som innebærer vesentlige risikoer for selskapet, må vedkommende rette på forholdet eller rapportere til styret.

Som det fremgår av punkt 5.1 ble det under tilsynet avdekket manglende etterlevelse av kravene i risikostyringsforskriften, herunder de krav som stilles til daglig leder etter risikostyringsforskriftens § 4.

4.2.3 Daglig leders ansvar etter hvitvaskingslovgivningen

Autoriserte regnskapsførere og autoriserte regnskapsførerselskaper er underlagt hvitvaskingsloven. Rapporteringspliktige skal gjennomføre en virksomhetsinnrettet risikovurdering hvor blant annet egen virksomhet, virksomhetens produkter, tjenester og kundeforhold, type kunder og geografiske forhold skal tas i betraktning, jf. hvitvaskingsloven § 7. Risikovurderingene skal dokumenteres og holdes oppdatert.

Det følger videre av hvitvaskingsloven § 8 at rapporteringspliktige skal ha oppdaterte rutiner for å sikre at virksomheten håndterer identifisert risiko og oppfyller plikter etter hvitvaskingslovgivningen. Flere av kravene ligger under daglig leders ansvarsområde, herunder sørge for at det utarbeides rutiner som blir lagt frem for styret for fastsettelse. Daglig leder skal påse at rutinene etterleves. For autoriserte regnskapsførere kan mangler i etterlevelsen av hvitvaskingslovgivningen i yrkesutøvelsen være grunnlag for tilbakekall av den personlige autorisasjonen.

Som det fremgår av punkt 5.2 ble det under tilsynet avdekket alvorlige mangler i selskapets etterlevelse av kravene i hvitvaskingslovgivningen.

5 Forhold i regnskapsførerselskapet

5.1 Etterlevelse av kravene i forskrift om risikostyring og internkontroll

Autoriserte regnskapsførerselskaper er underlagt forskrift om risikostyring og internkontroll av 22. september 2008 nr. 1080 (risikostyringsforskriften), jf. § 1 nr. 10. Det følger av forskriften § 3 at styret skal sørge for at selskapet har hensiktsmessige systemer for risikostyring og internkontroll. Risikostyringsforskriften pålegger selskapet løpende å vurdere hvilke vesentlige risikoer som er knyttet til virksomheten, og å gjennomføre tiltak for å få risikoene redusert til et akseptabelt nivå, jf. §§ 6 og 8. Det skal minst en gang årlig foretas en gjennomgang av vesentlige risikoer for alle virksomhetsområder, og det skal foretas en systematisk gjennomgang av om selskapets risikostyring og internkontroll er tilstrekkelig til å håndtere selskapets identifiserte risikoer på en forsvarlig måte, jf. §§ 7 og 8. Det er daglig leder som skal utarbeide den årlige vurderingen som skal forelegges styret til behandling. Styret skal sørge for at selskapets valgte revisor årlig avgir en uavhengig bekreftelse til styret, jf. § 10.

Finanstilsynets tilsyn i 2018 avdekket at det i regnskapsførerselskapet på tilsynstidspunktet ikke var foretatt en dokumentert gjennomgang av selskapets risikostyring og internkontroll, verken for 2017 eller 2018. Risikostyringsdokumentet for 2018 ble imidlertid utarbeidet på et senere tidspunkt etter at dokumentet ble etterlyst av selskapets revisor.

I referat fra styremøte 25. februar 2020 fremkommer det under sak 22 at det ikke har vært utarbeidet risikovurderingsdokument for regnskapsførerselskapet siden 2018. Det fremkommer videre under sak 23 at daglig leder skal legge frem en del dokumentasjon som skal behandles i styret innen utgangen av mars måned 2020. Det er ikke fremlagt noe dokumentasjon for Finanstilsynet på at det skisserte styremøte i mars måned er blitt gjennomført. Referat fra styremøte som er avholdt 11. mars 2020 er begrenset til styrets vedtak av selskapets årsregnskap og årsberetning for regnskapsåret 2019.

I nummerert brev 6. oktober 2021 etterlyser selskapets revisor risikovurderingsdokumentet for 2021. Den 30. desember 2021 avholdes det styremøte i selskapet der agenda er behandling av selskapets risikostyring og internkontroll, basert på daglig leder sin rapport. I referatet fra dette styremøte vises det til dialog som har vært med revisor, der revisor skal ha hevdet at det er utført mye bra arbeid knyttet til risikostyring og internkontroll, men at det gjenstår noe før regnskapsførerselskapet er i mål. Selskapets revisor har 11. januar 2022 avgitt sin uavhengige bekreftelse.

Under sak 33 i referatet fra styremøte 30. desember 2021 fremkommer at styret innser at de ikke har vært bevisst nok rundt arbeidet med risikostyringsarbeidet og at dette skulle vært fulgt opp langt tidligere.

I dokumentet "*WØ-2021-00 Risikostyring og internkontroll*" er det foretatt en gjennomgang av vesentlige risikoer og tilhørende internkontroll. Gjennomgangen omfatter følgende forhold;

- Risiko knyttet til IT-sikkerhet
- Risiko for at regnskapsforetaket ikke har tilstrekkelige og hensiktsmessige rutiner knyttet til;
 - Faktureringsoppdrag
 - Lønnsoppdrag
 - Betalingsoppdrag
 - Bokføringsoppdrag
 - Årsoppgjørsoffdrag
 - Rene rapporteringsoppdrag
- Risiko for at regnskapsforetaket ikke har tilstrekkelig kapasitet
- Risiko for at regnskapsforetaket ikke har tilstrekkelig kompetanse
- Risiko for at regnskapsforetaket har kunder i sin portefølje hvor ett eller flere forhold hos kunden medfører risiko for at lover og regler ikke overholdes.

I dokumentet er det konkludert med at det er foretatt gjennomgang av alle vesentlige identifiserte risikoer, og at foretakets risikostyring og internkontroll på de fleste områder er tilstrekkelig for å håndtere foretakets risikoer på en forsvarlig måte.

Finanstilsynet mener at regnskapsførerselskapet ikke har tilrettelagt risikostyringen i forhold til de risikoer som faktisk er i selskapet. Dette knytter seg spesielt til ivaretagelsen av de mangler som ble avdekket under Finanstilsynets tilsyn i 2018 som ikke er blitt rettet opp i. Basert på tidligere avdekkede mangler samt dagens situasjon i selskapet, mener Finanstilsynet at risikovurderingen til selskapet som et minimum burde inkludere risikoer knyttet til;

- Selskapets betingelser for autorisasjon som autorisert regnskapsførerselskap
- Daglig leders ivaretagelse av pålagte plikter
- Oppdragsansvarlig regnskapsførers ivaretagelse av pålagte plikter
- Ajourhold av oppdragsavtaler på regnskapsføreroppdrag
- Ajourhold av oppføringer av regnskapsføreroppdrag i Enhetsregisteret
- Etterlevelse av kravene til håndtering av personopplysninger
- Etterlevelse av kravene i aksjeloven
- Etterlevelse av kravene i risikostyringsforskriften
- Etterlevelse av kravene i hvitvaskingsloven
- Avstemming og dokumentasjon av oppdragsgivernes regnskap
- Rapportering til oppdragsgivere som avtalt i oppdragsavtalene
- Gjennomføring av kvalitetskontroll etter kravene i GRFS kapittel 7

Finanstilsynet mener at verken daglig leder eller styret i selskapet har utført de plikter som følger av forskriftens kapittel 2. Styret har ikke påsett at foretaket har hensiktsmessige systemer for risiko og internkontroll, jf. § 3. Daglig leder har ikke utført sine plikter til å sørge for å etablere en forsvarlig risikostyring, jf. § 4 nr. 1.

Finanstilsynet mener at regnskapsførerselskapet har brutt risikostyringsforskriften §§ 3, 4, 6, 8 og 10. Finanstilsynet anser dette som et grovt brudd på lovfastsatte plikter som påhviler autoriserte regnskapsførerselskap, jf. regnskapsførerloven § 7 tredje ledd nr. 2, jf. fjerde ledd.

5.2 Etterlevelse av kravene i hvitvaskingsregelverket

Autoriserte regnskapsførere er underlagt hvitvaskingslovgivningen og har en viktig rolle i bekjempelsen av hvitvasking og terrorfinansiering blant annet på grunn av innsikt i sine kunders økonomiske transaksjoner.

Rapporteringspliktige skal gjennomføre en virksomhetsinnrettet risikovurdering hvor blant annet egen virksomhet, virksomhetens produkter, tjenester og kundeforhold, type kunder og geografiske forhold skal tas i betraktning, jf. hvitvaskingsloven § 7. Risikovurderingene skal dokumenteres og holdes oppdatert. Risikovurderingen skal danne grunnlaget for utarbeidelsen av selskapets hvitvaskingsrutiner. Etter hvitvaskingsloven § 8 skal rapporteringspliktige ha oppdaterte rutiner for å sikre at virksomheten håndterer identifisert risiko og oppfyller plikter etter hvitvaskingslovgivningen. Rutinene skal dokumenteres og være fastsatt på øverste nivå hos den rapporteringspliktige. Det skal i tillegg utpekes en person i ledelsen som skal ha et særskilt ansvar for å følge opp rutinene og påse at disse etterleveres. Rapporteringspliktige skal også sikre at ansatte gis opplæring slik at de er kjent med virksomhetens forpliktelser etter hvitvaskingsregelverket og er i stand til å gjenkjenne forhold som kan indikere hvitvasking. Opplæringen skal gis jevnlig slik at kunnskapen vedlikeholdes og oppdateres, jf. hvitvaskingsloven § 36.

5.2.1 Virksomhetsinnrettet risikovurdering

Formålet med risikovurderingen er at rapporteringspliktige skal ha kunnskap om hvilke trusler egen virksomhet er utsatt for og hvilke sårbarheter (iboende risiko) egen virksomhet har. Ved risikovurderingen skal det blant annet tas i betraktning egen virksomhet, herunder særlig art og omfang, tjenester og kundeforhold, type kunder og kundegrupper, samt geografiske forhold. Risikovurderingen skal tilpasses virksomhetens omfang, dokumenteres og holdes oppdatert.

Den virksomhetsinnrettede risikovurderingen er et sentralt element i regnskapsførervirksomhetens styrings- og kontrollstruktur, og danner grunnlaget for regnskapsførers arbeid mot hvitvasking og terrorfinansiering. Risikovurderingen skal danne grunnlaget for rutiner, som igjen skal sikre at virksomheten håndterer identifiserte risikoer og oppfyller øvrige plikter etter hvitvaskingslovgivningen. Det er gjennom risikovurderingen at behovet for tiltak som kan redusere risikoen for å bli utnyttet i hvitvasking eller terrorfinansiering synliggjøres.

Det må fremgå av risikovurderingen at regnskapsfører har identifisert hvilke eksterne forhold (trusler mot virksomheten) og interne forhold (sårbarheter ved virksomheten) som påvirker risikoen for at foretaket kan bli brukt som ledd i hvitvasking eller terrorfinansiering. Fordi de eksterne og interne forholdene er bestemmende for foretakets risiko for å bli brukt som ledd i hvitvasking og terrorfinansiering, må risikovurderingen inneholde en samlet vurdering av hvordan eksterne og interne forhold påvirker hverandre (risikoen). Eksempelvis kan et foretak ha relativt få trusler mot virksomheten, men f.eks. med svak kunnskap blant ansatte om hvordan hvitvasking og terrorfinansiering skjer og om hvilke plikter som følger av hvitvaskingsloven, kan risikoen for å bli brukt som ledd i hvitvasking eller terrorfinansiering likevel være høy.

Regnskapsfører må forstå hvordan foretakets ulike tjenester kan brukes av oppdragsgivere som ønsker å hvitvaske eller finansiere terror. Dersom regnskapsfører har oppdragsgivere som driver

virksomhet i bransjer med økt risiko for hvitvasking, må risikovurderingen reflektere hvorfor de enkelte bransjer er utsatt for økt risiko for hvitvasking, samt hvilke indikasjoner på hvitvasking eller terrorfinansiering som er knyttet til de enkelte bransjer. Videre må risikovurderingen inkludere spørsmålet om hvilke interne forhold som påvirker risikoen for at foretaket kan bli brukt som ledd i hvitvasking og terrorfinansiering. Eksempler på interne forhold som kan øke risikoen er manglende eller mangelfulle rutiner for hvordan pliktene i hvitvaskingsloven skal oppfylles, mangelfull kunnskap blant medarbeidere om de interne rutinene og indikatorer på hvitvasking og terrorfinansiering, mangelfulle elektroniske saksbehandlingssystemer eller at det ikke avsettes tilstrekkelige ressurser til å oppfylle forpliktelsene.

Det er regnskapsførerforetakets eget risikobilde som skal kartlegges. Selv om det tas utgangspunkt i en mal for risikovurdering som er utarbeidet av tredjeparter, må slike maler tilpasses den enkelte virksomhet. En konkret tilpasning innebærer at risikovurderingen vil variere i omfang og kompleksitet, avhengig av regnskapsførerforetakets størrelse, tjenestespekter, kundemasse m.m.

Regnskapsførerselskapet kunne på tilsynsdagen ikke fremlegge dokumentasjon på at det var gjennomført en overordnet virksomhetsinnrettet risikovurdering for selskapet. Regnskapsførerselskapet oversendte 28. mars 2022 dokumentet "*WØ – 2022 – Rutine risikovurdering virksomhetsnivå v1a*" som inneholder selskapets overordnede virksomhetsinnrettede risikovurdering. Det fremkommer i dokumentet at risikovurderingen er utarbeidet 27. mars 2022. Det ble i tillegg oversendt protokoll fra styremøte som ble avholdt 27. mars 2022 der blant annet den virksomhetsinnrettede risikovurderingen er behandlet.

Ettersom den fremlagte dokumentasjonen er utarbeidet først etter at tilsynet er avholdt, og ikke inneholder virksomhetstilpassede og konkrete vurderinger av trusler og sårbarheter som kan påvirke risikoen for å bli brukt som ledd i hvitvasking eller terrorfinansiering, har regnskapsførerselskapet ikke gjennomført en virksomhetsinnrettet risikovurdering etter de krav som følger av hvitvaskingsloven § 7. Plikten til å gjennomføre en virksomhetsinnrettet risikovurdering har vært gjeldende siden oktober 2018.

Finanstilsynet anser dette som et grovt brudd på regnskapsførerselskapets plikter etter hvitvaskingsloven.

5.2.2 Rutiner for etterlevelse av hvitvaskingsregelverket

Regnskapsførerforetaket skal ha skriftlige rutiner som sikrer etterlevelsen av hvitvaskingsregelverket, jf. hvitvaskingsloven § 8 nr. 1. For at rutinene skal virke etter sin hensikt må de være tilpasset virksomhetens art og omfang, jf. § 8 nr. 2, noe som også betyr at det må være en sammenheng mellom den virksomhetsinnrettede risikovurderingen og rutinene. At rutinene skal tilpasses virksomhetens art og omfang innebærer at regnskapsførerforetak med få kunder og et begrenset tjenestetilbud ikke vil trenge et like omfattende og komplekst rutineverk som større selskaper. Plikten til å ha skriftlige rutiner påhviler imidlertid alle regnskapsførerforetak, uansett størrelse, og er en videreføring av tilsvarende plikt etter hvitvaskingsloven av 2009.

De skriftlige rutinene må dekke både plikter som skal sikre at foretaket har forsvarlig styring og kontroll med antihvitvaskingsarbeidet og plikter som skal ivaretas i den løpende oppdragsutførelsen. Rutinene må angi hva som skal gjøres og hvordan dette skal gjøres.

Regnskapsførerselskapet ble i varslet om tilsyn bedt om å oversende selskapets rutiner for etterlevelse av hvitvaskingsregelverket. Finanstilsynet mottok før tilsynet dokumentet "*Rutine hvitvaskingsansvarlig v1a*" som omfatter beskrivelse av;

- 1) Hvitvaskingsansvarlig rutiner
- 2) Opplæring/vedlikehold av kompetanse hos ansatte
- 3) Undersøkelses- og rapporteringsplikt
- 4) Oversikt over rutiner

Oversikt over rutiner (punkt 4) ble etterspurt under tilsynet, men kunne ikke fremlegges. Det fremkommer heller ikke av protokoller fra styremøter i selskapet at fremlagte rutiner er godkjent av styret, jf. hvitvaskingslovens § 8 nr. 4.

Regnskapsførerselskapet oversendte 28. mars 2022 dokumentene "*WØ-2022-08C-Rutine for oppfølging av hvitvaskingslovgivning på kundenivå v1a*" og "*WØ-2022-08D-Rutine for oppfølging av hvitvaskingslovgivning på kundenivå – detaljert v0a*." I tillegg ble det oversendt protokoll fra styremøte 27. mars 2022 der agenda var formell etablering av hvitvaskingsrutiner.

Med bakgrunn i de mangler som ble avdekket under tilsynet, har regnskapsførerselskapet ikke oppfylt kravet i hvitvaskingsloven § 8 til å ha virksomhetstilpassede og oppdaterte rutiner som sikrer håndtering av risiko og oppfyllelse av plikter etter hvitvaskingsregelverket. Tilsynet i 2018 avdekket også at det ikke var utarbeidet skriftlige kontroll- og hvitvaskingsrutiner vedrørende hvitvasking. Under følger en beskrivelse av de områder hvor Finanstilsynet har avdekket mangler eller brudd på bestemmelser i hvitvaskingslovens kapittel 4 – 6.

5.2.3 Kundetiltak og løpende oppfølging

For at regnskapsførerforetaket skal kunne bidra til bekjempelse av hvitvasking og terrorfinansiering, er det sentralt at pliktene i hvitvaskingsloven kapittel 4 om kundetiltak og løpende oppfølging oppfylles. For å sikre dette, må det foreligge skriftlige rutiner som angir hvilke kundetiltak som skal gjennomføres og konkret hvordan disse skal gjennomføres. De fremlagte rutinene dekker kun enkelte av pliktene i kapittel 4 om kundetiltak og løpende oppfølging.

5.2.3.1 Kundeforholdets formål og tilsiktet art

For å kunne risikoklassifisere kunden og utføre løpende oppfølging i samsvar med hvitvaskingsreglene, må regnskapsfører innhente nødvendige opplysninger om kundeforholdets formål og tilsiktede art, jf. hvitvaskingsloven §§ 12 femte ledd og 13 femte ledd.

Selskapet påtar seg kun regnskapsføreroppdrag, og det forutsettes at dette er beskrevet i oppdragsavtalen. Rutinen må imidlertid uansett sikre at det skjer en vurdering av tilsiktet art (hvordan kunden ønsker å bruke den tjenesten som leveres) opp mot risikoen for å bli brukt som ledd i hvitvasking eller terrorfinansiering. Gjennomgang av enkeltoppdrag avdekket at kundeforholdets formål og tilsiktet art ikke var vurdert for noen av de utvalgte oppdragene.

Det er konstatert brudd på hvitvaskingsloven § 8, jf. §§ 12 femte ledd og 13 femte ledd.

5.2.3.2 Bekreftelse av opplysninger om kunde

Det følger av hvitvaskingsloven § 13 andre ledd at det skal innhentes opplysninger om kunde og få disse bekreftet mot offentlig register eller firmaattest som ikke er eldre enn tre måneder.

Finanstilsynets kontroll av fire enkeltoppdrag avdekket at det ikke forelå bekreftelse av kundeopplysninger mot offentlig register eller firmaattest på noen av de kontrollerte oppdragene.

Dette er konstatert brudd på hvitvaskingsloven § 8, jf. § 13 andre ledd.

5.2.3.3 Reelle rettighetshavere

Regnskapsfører skal innhente og bekrefte opplysninger om fysiske personer som, alene eller sammen med nære familiemedlemmer, direkte eller indirekte eier eller kontrollerer mer enn 25 prosent av eierandelene til kunden, har rett til å utpeke eller avsette mer enn halvparten av kundens styremedlemmer eller utøver kontroll over den juridiske på annen måte (reelle rettighetshavere), jf. hvitvaskingsloven § 13 tredje ledd, jf. § 14. Selv om reelle rettighetshavere ofte vil være sammenfallende med eierne, kan det være forhold som tilsier at situasjonen er en annen. Regnskapsfører må derfor dokumentere en vurdering av dette.

Gjennomgang av enkeltoppdrag avdekket at det ikke var dokumentert at det var foretatt en vurdering av reelle rettighetshavere på noen av de kontrollerte oppdragene. Det var heller ikke hentet inn en egenerklæring fra oppdragsgiver på noen av oppdragene.

Det er konstatert brudd på hvitvaskingsloven § 13 tredje ledd, jf. § 14.

5.2.3.4 Politisk eksponert person (PEP)

Regnskapsfører skal avgjøre om kunden, personer som handler på vegne av kunden, eller reelle rettighetshavere er PEP, eventuelt nært familiemedlem eller kjent medarbeider til en PEP, jf. hvitvaskingsloven §§ 12 fjerde ledd og 13 fjerde ledd.

Formålet med lovreguleringen er å motvirke at midler som har opphav i korrupsjon blir hvitvasket eller brukt til å finansiere terror. Det er internasjonalt anerkjent at kundeforhold med PEPer på generelt grunnlag antas å innebære økt hvitvaskingsrisiko. Nærstående av en PEP, som er kunder hos den rapporteringspliktige, skal identifiseres da de også kan dra fordel av eller bli misbrukt i forbindelse med hvitvasking.

Gjennomgang av enkeltoppdrag avdekket at det ikke var dokumentert at det var foretatt en identifisering av eventuelle politisk eksponerte personer (PEP) på noen av de kontrollerte oppdragene. Det var heller ikke hentet inn egenerklæring fra oppdragsgiver på noen av oppdragene.

Den manglende kontrollen er brudd på hvitvaskingsloven § 13 fjerde ledd.

5.2.4 Opplæring

Det følger av hvitvaskingslovens § 36 at rapporteringspliktige skal sikre at ansatte og andre som utfører oppdrag for foretaket gis opplæring, slik at de er kjent med virksomhetens forpliktelser etter hvitvaskingsloven og dermed i stand til å gjenkjenne forhold som kan indikere hvitvasking og terrorfinansiering.

Det ble under tilsynet ikke fremlagt dokumentasjon på at det er gjennomført intern opplæring av de ansatte innen hvitvaskingsregelverket.

Det foreligger brudd på hvitvaskingsloven § 36.

5.2.5 Internkontroll

Det følger av hvitvaskingsloven § 35 at rapporteringspliktige gjennom internkontroll i virksomheten skal sørge for at plikter etter hvitvaskingsloven overholdes.

Kravene etter hvitvaskingslovgivningen er ikke vurdert i de fremlagte dokumenter knyttet til regnskapsførerselskapets risikovurdering etter risikoforskriften eller i noe annet fremlagt dokument.

Det foreligger brudd på hvitvaskingsloven § 35.

5.3 Skattemelding og årsregnskap

Det følger av regnskapsloven § 3-1 tredje ledd at regnskapspliktige skal fastsette årsregnskapet innen seks måneder etter regnskapsårets slutt. Det følger videre av regnskapsloven § 8-2 første ledd at årsregnskapet skal sendes Regnskapsregisteret innen en måned etter fastsetting av årsregnskapet (31. juli). Alle som driver næringsvirksomhet, plikter å sende inn skattemelding til skattemyndighetene. Fristen for innsending følger av skatteforvaltningsforskriften § 8-2-3.

For regnskapsåret 2020 hadde selskapet frist til 31. mai med innsending av skattemelding for selskapet samt 30. juni for fastsetting av årsregnskapet. Næringsdrivende kunne søke om utsettelse med levering av skattemelding til 20. august 2021. Frist for innsending av årsregnskapet til Regnskapsregisteret var 31. juli. Dette som en følge av at utsettelsen i forbindelse med covid-19 som ble vedtatt i midlertidig lov 18. juni 2021 ikke var gjeldende for foretak under tilsyn, og det var dermed de ordinære fristene etter regnskapsloven for fastsetting og innsending av årsregnskap som var gjeldende.

Selskapets skattemelding for 2020 ble sendt inn via Altinn 4. oktober 2021. Det fremkommer av nummerert brev fra revisor at årsregnskapet for 2020 ble datert og avlagt 29. september 2021. Regnskapsregisteret mottok årsregnskapet 6. oktober 2021.

Finanstilsynet konstaterer at regnskapsførerselskapet har brutt regnskapsloven §§ 3-1 tredje ledd og 8-2 første ledd. Bruddet er grovt, siden Finanstilsynet ser det som alvorlig at et regnskapsførerselskap ikke selv oppfyller de plikter som det skal ivareta for sine oppdragsgivere.

5.4 Rutiner for utførelse av regnskapsføreroppdrag

En vesentlig risiko i en regnskapsførervirksomhet er at oppdrag ikke utføres i samsvar med regnskapsførerloven. Etablering av rutiner for hvordan regnskapsføreroppdragene skal utføres er et helt sentralt tiltak for å redusere denne risikoen. For å sikre at dette tiltaket iverksettes, er plikten til å etablere rutiner tatt inn i loven gjennom kravet i regnskapsførerloven § 2 andre ledd om god regnskapsføringsskikk. Kravet om rutiner følger av GRFS punkt 2.1 Rutiner og intern kontroll. Det er videre et krav at det skal kunne kontrolleres at rutineene etterleves.

Regnskapsførerforetaket skal til enhver tid sørge for å ha nødvendige interne rutiner som sikrer at oppdragsavtalen og krav gitt i eller i medhold av lov etterleves, samt at oppdragsgivers og regnskapsførervirksomhetens egne interesser ivaretas. Det er regnskapsfører som må sannsynliggjøre at kravet til rutiner er oppfylt.

At det foreligger rutiner som viser hvordan oppdragene tenkes utført og kontrollert internt i

foretaket, er helt nødvendig for at Finanstilsynet og andre skal kunne danne seg et bilde av hvordan oppdragsutførelsen skjer i regnskapsførervirksomheten og for at eksterne kontroller skal være hensiktsmessige og effektive. En kontroll av oppdragsutførelsen mot foreliggende rutiner, vil være et tiltak som bidrar til å sikre etterlevelsen av regnskapsførerlovens krav.

Dersom det benyttes medarbeidere som ikke er autoriserte regnskapsførere i oppdragsutførelsen, vil gode rutiner for hvordan oppdraget skal utføres og hvilke kontroller som skal gjennomføres være viktig. Selv i situasjoner der et regnskapsføreroppdrag utføres av en autorisert regnskapsfører uten bruk av medarbeidere, bør det foreligge rutiner. Også i et slikt tilfelle vil en egenkontroll av oppdragsutførelsen opp mot foreliggende rutiner være et tiltak som sikrer etterlevelse av regnskapsførerlovens krav.

For at rutinene skal virke etter sin hensikt må de være tilpasset den konkrete virksomheten, brukes aktivt og gjennomgås jevnlig for å vurdere behovet for endringer. Rutinene må være utformet slik at de gir de ansatte god veiledning i hvordan arbeidet skal gjøres, og de må være lett tilgjengelige for de som skal bruke dem. Dersom rutinene ikke etterleves, vil de ikke oppfylle formålet. Dette må derfor kontrolleres løpende og eventuelle avvik må håndteres på en hensiktsmessig måte for å unngå at avdekkede feil og mangler blir videreført.

Rutinene skal være nedfelt skriftlig dersom dette er viktig for å sikre gjennomføringen, og virksomheten skal kunne begrunne hvorfor interne rutiner, intern kontroll og opplegget for oppdragsutførelse for øvrig anses som forsvarlig. Kravet til skriftlige rutiner må vurderes konkret i lys av virksomhetens størrelse og kompleksitet. Regnskapsførerselskapets eventuelle begrunnelse for hvorfor skriftlige rutiner ikke er nødvendig vil også være relevant. Ett av momentene av betydning for om rutinene må fastsettes skriftlig, er antall medarbeidere. Regnskapsførerselskapet har to medarbeidere som ikke er autoriserte regnskapsførere, og skriftlige rutiner er derfor et viktig tiltak for å redusere risikoen for at oppdragene ikke gjennomføres i samsvar med regnskapsførerloven og god regnskapsføringsskikk, ikke minst i de tilfeller hvor daglig leder kun i begrenset omfang fysisk er tilstede i selskapet og løpende påser at oppdragene gjennomføres etter de krav som stilles.

Finanstilsynets tilsyn avdekket manglende skriftlige rutiner som skal sikre oppfyllelse av følgende sentrale plikter:

- 1) at det etableres skriftlige oppdragsavtaler med alle oppdragsgivere og på alle regnskapsføreroppdrag
- 2) at det blir sendt melding til Enhetsregisteret når regnskapsførerselskapet påtar seg eller ved opphør av regnskapsføreroppdrag
- 3) at oppdragsansvarlig eller en annen autorisert regnskapsfører minst årlig gjennomfører og dokumenterer overordnet intern kontroll på oppdragsnivå
- 4) at det gjennomføres og dokumenteres kontroll av medarbeiders oppdragsutførelse
- 5) at alle balansekontoaer, med mindre de er ubetydelige, avstemmes og dokumenteres i forbindelse med utarbeidelse av årsregnskap
- 6) at rapportering til oppdragsgiver skjer iht. det som er avtalt i oppdragsavtalen

Når Finanstilsynet ved gjennomgang av fire oppdrag avdekket alvorlige feil og mangler i oppdragsutførelsen, underbygger dette at det ikke har vært etablert rutiner i samsvar med kravene i

regnskapsførerloven og GRFS. Når regnskapsførerselskapet ikke har etablert rutiner som sikrer at oppdragsgivers interesser ivaretas på en forsvarlig måte, foreligger det brudd på regnskapsførerloven § 2 annet ledd, jf. GRFS punkt 2.1. Finanstilsynet mener at bruddet er grovt.

5.4.1 Oppdragsavtaler

For to av de oppdragene som Finanstilsynet kontrollerte under tilsynet var oppdragsavtalene utarbeidet og signert etter at Finanstilsynets varsel om tilsyn var bekreftet mottatt av regnskapsførerselskapet selv om regnskapsførerselskapet har forestått regnskapsføringen for disse oppdragsgiverne i lengre tid. For ingen av de kontrollerte oppdragene kunne regnskapsførerselskapet fremlegge oppdragsavtale fra oppstart av oppdraget. Finanstilsynet legger dermed til grunn at regnskapsførerselskapet ikke har hatt rutiner for utarbeidelse og inngåelse av oppdragsavtaler.

5.4.2 Registrering i Enhetsregisteret

Det følger av regnskapsførerforskriften § 3-1 første ledd at regnskapsfører skal se til at det blir sendt melding til Enhetsregisteret når regnskapsfører påtar seg oppdrag og ved opphør av oppdrag.

De ble under tilsynet avdekket avvik mellom foretakets egen oppdragsoversikt og det som er registrert i Enhetsregisteret ut fra den oversikten Finanstilsynet innhentet fra Enhetsregisteret i forkant av tilsynet.

Antall oppdrag i oversikt fra regnskapsførerselskapet		70
Oppført i Enhetsregisteret, ikke i oversikt fra regnskapsførerselskapet	+	12
I oversikt fra regnskapsførerselskapet, ikke oppført i Enhetsregisteret	-	16
Antall oppdrag oppført i Enhetsregisteret	=	66

Under tilsynet ble det også avdekket at det på en større andel av oppdragene var et vesentlig avvik mellom når regnskapsføreroppdragene var registrert i Enhetsregisteret og når regnskapsføreroppdraget faktisk ble startet opp. Det ble opplyst under tilsynet at regnskapsførerselskapet ikke har hatt gode nok rutiner knyttet til ajourhold av registreringer i Enhetsregisteret.

Manglende registrering i Enhetsregisteret er et brudd på regnskapsførerforskriften § 3-1 første ledd.

5.4.3 Overordnet intern kontroll på oppdragsnivå

For ingen av de fire gjennomgåtte oppdragene forelå det dokumentasjon som viste at oppdragsansvarlig regnskapsfører hadde gjennomført overordnet intern kontroll på oppdragene. Det ble under tilsynet også opplyst om at det ikke har blitt utført en slik kontroll på noen oppdrag. Regnskapsførerselskapet har dermed ikke har hatt rutiner for å utføre og dokumentere overordnet kontroll på oppdragsnivå.

5.4.4 Kontroll av medarbeiders oppdragsutførelse

For ingen av de fire gjennomgåtte oppdragene forelå det dokumentasjon for at oppdragsansvarlig regnskapsfører hadde kontrollert arbeid utført av medarbeidere uten autorisasjon. Det ble under tilsynet også opplyst at oppdragsansvarlig regnskapsfører ikke har utført en slik kontroll på noen oppdrag. Regnskapsførerselskapet har dermed ikke hatt rutiner for at oppdragsansvarlig regnskapsfører utførte kontroll av det arbeidet som ble utført av ikke autoriserte medarbeidere.

5.4.5 Avstemming av balansekontoeer

På ett av de fire oppdragene Finanstilsynet kontrollerte under tilsynet ble det ikke fremlagt avstemminger for noen av oppdragsgivers balansekontoeer. For to av oppdragene var det vesentlige mangler ved avstemmingene og avstemmingsdokumentasjonen, mens det ene hadde mindre mangler. Ikke for noen av de kontrollerte oppdragene forelå det dokumentasjon for at vesentlige resultatposter var gjennomgått eller vurdert. Finanstilsynet legger dermed til grunn at regnskapsførerselskapet ikke har hatt rutiner som sikret at det ble utført fullstendige avstemminger av oppdragsgivernes regnskaper.

5.4.6 Perioderapportering til oppdragsgiver

For tre av de kontrollerte oppdragene fremgår det av oppdragsavtalen at det skal utarbeides perioderapport etter fastsatt frekvens. Ikke for noen av disse oppdragene ble det fremlagt dokumentasjon på at rapportering var gjennomført som avtalt i oppdragsavtalen. Finanstilsynet legger dermed til grunn at regnskapsførerselskapet ikke har hatt rutiner som sikret at rapportering til oppdragsgiver skjer i samsvar med det som er avtalt i oppdragsavtalen.

6 Regnskapsførerselskapets utøvelse av regnskapsføreroppdrag

Det er regnskapsførerselskapet som er part i oppdragsavtalene og som er ansvarlig for at oppdragene blir gjennomført i samsvar med regnskapsførerloven, annen relevant lovgivning og oppdragsavtalen. Dette ansvaret kommer i tillegg til det ansvaret den oppdragsansvarlige regnskapsføreren som er utpekt av selskapet, har. Finanstilsynets tilsyn avdekket alvorlige feil og mangler i alle de fire kontrollerte oppdragene.

Følgende regnskapsføreroppdrag ble valgt ut for kontroll;

Oppdrag	Oppdragsgiver	Org.nr.
Oppdrag A		
Oppdrag B		
Oppdrag C		
Oppdrag D		

Revisor var fravalgt på samtlige oppdrag.

[Redacted] var i samtlige oppdragsavtaler oppført som oppdragsansvarlig regnskapsfører.

6.1 Oppdragsavtaler

Det følger av regnskapsførerloven § 3 første ledd og § 2 andre ledd, jf. GRFS punkt 3.1, at det skal opprettes skriftlig oppdragsavtale med alle oppdragsgivere. Avtalen skal gi en dekkende og klargjørende beskrivelse av avtalens parter i samsvar med foretaks- og selskapsrettslige begreper. De som kan forplikte partene skal undertegne avtalen, jf. GRFS pkt. 3.3. Det følger av GRFS pkt. 3.2 at oppdragsavtalen skal angi hvilke av oppdragsgivers plikter etter regnskaps- og/eller bokføringslovgivningen som regnskapsfører har påtatt seg å utføre, samt hvilke oppgaver og opplysninger som skal utarbeides på vegne av oppdragsgiver. Det skal også avtales hvordan personopplysninger skal behandles og angis at det skal gjennomføres sikringstiltak som sørger for tilfredsstillende informasjonssikkerhet. Regnskapsfører skal løpende påse at avtalen er dekkende, jf.

GRFS pkt. 3.4. Dette er viktig for å sikre klarhet i hvem som har ansvaret for de ulike arbeidsoppgavene.

6.1.1 Oppdrag A

Oppdraget er registrert i Enhetsregisteret 24. desember 2014. Fremvist oppdragsavtale er signert av partene 22. juni 2021 og er satt til å gjelde fra samme dato. Regnskapsførerselskapet ble under tilsynet forespurt om oppdragsavtaler fra starten av oppdraget, men kunne opplyse om at slik oppdragsavtale ikke var inngått.

6.1.2 Oppdrag B

Oppdraget er registrert i Enhetsregisteret 9. juli 2014. Fremvist oppdragsavtale er signert av partene 17. mars 2022 og er satt til å gjelde fra samme dato. I tillegg ble det fremvist siste side på en oppdragsavtale som er signert 23. august 2018. Det fremkommer at denne trer i kraft fra 1. desember 2013. Regnskapsførerselskapet ble under tilsynet forespurt om oppdragsavtaler fra starten av oppdraget, noe det opplyste om at det ikke kunne fremlegge utover siste side på avtalen som ble signert i 2018.

6.1.3 Oppdrag C

Oppdraget er registrert i Enhetsregisteret 21. april 2012. Fremvist oppdragsavtale er signert av partene 22. juni 2021 og er satt til å gjelde fra samme dato. Regnskapsførerselskapet ble under tilsynet forespurt om oppdragsavtaler fra starten av oppdraget, noe det opplyste om at det ikke kunne fremlegge.

6.1.4 Oppdrag D

Oppdraget er registrert i Enhetsregisteret 26. juni 2017. Fremvist oppdragsavtale er signert av partene 23. mars 2022 og er satt til å gjelde fra samme dato. Regnskapsførerselskapet ble under tilsynet forespurt om oppdragsavtaler fra starten av oppdraget, noe det opplyste om at det ikke kunne fremlegge.

*

At regnskapsførerselskapet ikke for noen av de kontrollerte oppdragene kunne fremvise at det var inngått oppdragsavtaler ved oppstart av oppdraget, herunder at det for to av oppdragene var inngått oppdragsavtale først kort tid før tilsynet fant sted, anses som et grovt brudd på regnskapsførerselskapets plikt, jf. regnskapsførerloven § 3 første ledd, jf. GRFS kapittel 3.

6.2 Avstemminger

Det følger av regnskapsførerloven § 2 andre ledd, jf. GRFS punkt 5.9.3 at samtlige kontoer i balansen skal være avstemt og dokumentert før endelig årsregnskap utarbeides med mindre de er ubetydelige. Tilsvarende gjelder for resultatkontoer dersom det vurderes som vesentlig for å sikre et riktig regnskap. Det følger også av bokføringsloven § 11 første ledd at ved utarbeidelse av årsregnskap skal det foreligge dokumentasjon for alle balanseposter med mindre de er ubetydelige. Bokføringsforskriften kapittel 6 gir ytterligere krav til hva som skal dokumenteres.

For de fire oppdragene Finanstilsynet kontrollerte under tilsynet var det manglende avstemmingsdokumentasjon ved årsavslutningen for 2020 for alle oppdragene.

Manglene er beskrevet nedenfor.

6.2.1 Oppdrag A

Det er ikke fremlagt dokumentasjon for Finanstilsynet på at det var gjennomført avstemming av noen balansekontoer for regnskapsåret 2020.

6.2.2 Oppdrag B

Det ble foretatt kontroll av 17 balansekontoer med saldo. Det var manglende eller mangelfull avstemmingsdokumentasjon ved åtte av de kontrollerte kontoene (47 %). Manglene gjaldt følgende kontoer:

6.2.3 Oppdrag C

Det ble foretatt kontroll av 29 balansekontoer med saldo. Det var manglende eller mangelfull avstemmingsdokumentasjon ved 17 av de kontrollerte kontoene (59 %). Manglene gjaldt følgende kontoer:

6.2.4 Oppdrag D

Det ble foretatt kontroll av 16 balansekontoer med saldo. Det var manglende eller mangelfull avstemmingsdokumentasjon ved to av de kontrollerte kontoene (13 %). Manglene gjaldt følgende kontoer:

At regnskapsførerselskapet ikke har rutiner for avstemming av oppdragsgivernes regnskaper og at det under tilsynet heller ikke kunne fremvises at dette var gjort på en forsvarlig måte for noen av de kontrollerte oppdragene, anses som et grovt brudd på regnskapsførerselskapets plikter, jf. regnskapsførerloven § 2 annet ledd, jf. GRFS pkt. 5.9.3, jf. pkt. 5.8.3.

6.3 Perioderapportering til oppdragsgiver

Det følger av regnskapsførerloven § 2 andre ledd, jf. GRFS punkt 5.8.4.1 at periodiske regnskapsrapporter til oppdragsgiver skal utarbeides med den frekvens som følger av oppdragsavtalen. Videre skal regnskapsrapportene minst inneholde kommentarer til følgende forhold:

- Forutsetningene regnskapet bygger på og som regnskapsfører ikke kan forvente at oppdragsgiver selv er oppmerksom på eller ser betydningen av.
- Svakheter med oppdragsgivers interne rutiner som er gjentakende eller som ikke er avklart.
- Oppdragsgivers vesentlige eller gjentatte brudd på oppdragsavtalen eller krav gitt i eller i medhold av lov.
- Uklarheter og spørsmål for øvrig.
- Vurdere hvorvidt det er behov for å knytte kommentarer til negativ utvikling i oppdragsgivers egenkapital, likviditet og eller inntjening.

I tre av de kontrollerte oppdragene fremgår det av oppdragsavtalen at det skal utarbeides perioderapport med samme frekvens som oppdragsfrist som er den 20. i første måneden etter perioden. Ikke for noen av disse oppdragene ble det fremlagt dokumentasjon på at rapportering var utført som avtalt i oppdragsavtalen.

At regnskapsførerselskapet ikke har overholdt det som er avtalt i oppdragsavtalen vedrørende perioderapportering anses som et brudd på regnskapsførerselskapets plikter, jf. regnskapsførerloven § 2 annet ledd, jf. GRFS pkt. 5.8.4. Når det under tilsynet fremkom at dette ikke var gjort for noen av de kontrollerte oppdragene, anser Finanstilsynet bruddet som grovt.

6.4 Overordnet intern kontroll på oppdragsnivå

Det følger av regnskapsførerloven § 2 andre ledd, jf. GRFS punkt 7.1 at oppdragsansvarlig eller annen autorisert regnskapsfører minst en gang årlig skal kontrollere at følgende er gjort for hver oppdragsgiver:

- At oppdragsavtalen er à jour.
- At fullmakter er skriftlig dokumentert og à jour.
- At oversikt over mottak og utlevering av oppdragsgivers regnskapsmateriale er à jour.
- At vurdering av oppdragsgivers interne rutiner er gjennomført og dokumentert.
- At avstemminger utføres og dokumenteres tilfredsstillende.
- At handlinger i forbindelse med årsoppgjør er gjennomført.
- At rapportering gjennomføres i henhold til oppdragsavtalen og krav gitt i eller i medhold av lov.
- At fremdriftsoversikt er à jour.
- At oppdragsdokumentasjon er à jour.

Det følger videre av regnskapsførerloven § 2 andre ledd, jf. GRFS pkt. 7.4 at kontrollen skal dokumenteres som del av regnskapsførers oppdragsdokumentasjon.

Slike kontroller er et nødvendig risikoreduserende tiltak for å sikre at regnskapsføreroppdraget faktisk er gjennomført i samsvar med de krav som er fastsatt, og for å avdekke eventuelle avvik. Kravet om å foreta en overordnet og dokumentert intern kontroll på oppdragsnivå gjelder uavhengig av om det benyttes medarbeidere på oppdraget eller ikke. Det er den oppdragsansvarlige sitt ansvar å påse at dette faktisk blir gjort.

Det ble under tilsynet ikke fremlagt dokumentasjon på at det var gjennomført overordnet intern kontroll på oppdragsnivå for det kontrollerte regnskapsåret på noen av de kontrollerte oppdragene. På oppdrag B ble det fremlagt dokumentasjon på at det var gjennomført overordnet intern kontroll på oppdraget 28. mars 2022. Finanstilsynet legger til grunn at denne kontrollen ikke gjelder for det regnskapsåret som ble kontrollert under tilsynet.

Dersom slik kontroll hadde vært gjennomført, burde de feil og mangler som ble avdekket under tilsynet vært fanget opp.

At regnskapsførerselskapet ikke for noen av de kontrollerte oppdragene kunne fremvise at det var gjennomført en overordnet intern kontroll på oppdragene, anses som et grovt brudd på regnskapsførerselskapets plikter, jf. regnskapsførerloven § 2 annet ledd, jf. GRFS pkt. 7.1.

6.5 Kvalitetskontroll av medarbeiders oppdragsutførelse

Dersom arbeid utføres av medarbeidere som ikke er autorisert som regnskapsførere, er det et nødvendig risikoreduserende tiltak at oppdragsansvarlig regnskapsfører forsikrer seg om at arbeidet blir utført i henhold til lovkrav og oppdragsavtale. Kravet til kvalitetskontroll følger av regnskapsførerloven § 2 andre ledd, jf. GRFS punkt 7.2. Feil og mangler som avdekkes ved kvalitetskontroll må korrigeres så snart som mulig, jf. GRFS punkt 7.3. Gjennomført kvalitetskontroll skal dokumenteres som en del av oppdragsdokumentasjonen, jf. GRFS punkt 7.4.

Slik kvalitetskontroll kan gjennomføres av annen autorisert regnskapsfører, men den oppdragsansvarlige regnskapsføreren må forsikre seg om at kontrollen skjer på en forsvarlig måte og er uansett fullt ut ansvarlig for at oppdraget utføres i samsvar med lovkravene.

Kvalitetskontroll av medarbeiders oppdragsutførelse skal minst omfatte:

- Oppdragsutførelse, herunder gjennomført fakturering, lønnsregistrering, bokføring, avstemming, årsoppgjør mv.
- Rapportering, herunder gjennomført pliktig regnskapsrapportering og rapportering til oppdragsgiver.

Det ble under tilsynet ikke fremlagt dokumentasjon på at det var gjennomført kvalitetskontroll av medarbeiders oppdragsutførelse for det kontrollerte regnskapsåret på noen av de kontrollerte oppdragene. På oppdrag B ble det fremlagt dokumentasjon på at det var gjennomført kontroll av medarbeiders oppdragsutførelse 28. mars 2022. Finanstilsynet legger til grunn at denne kontrollen ikke gjelder for det regnskapsåret som ble kontrollert under tilsynet.

Finanstilsynet legger til grunn at dersom det hadde blitt utført kvalitetskontroll av det arbeidet som ble utført av ikke-autoriserte medarbeidere, burde de feil og mangler som ble avdekket under tilsynet vært fanget opp. At regnskapsførerselskapet ikke for noen av de kontrollerte oppdragene kunne fremvise at oppdragsansvarlig regnskapsfører hadde gjennomført en slik kvalitetskontroll, anses som et grovt brudd på regnskapsførerselskapets plikter, jf. regnskapsførerloven § 2 annet ledd, jf. GRFS pkt. 7.2.

7 Finanstilsynets vurdering av vedtak om tilbakekall av autorisasjon som regnskapsførerselskap

7.1 Vilkåret om "grovt" eller "gjentatte" overtredelser

Som omtalt i punkt 1 er det et vilkår for tilbakekall etter regnskapsførerloven § 7 tredje ledd nr. 2, jf. fjerde ledd, at det må foreligge en overtredelse av regnskapsførerselskapets plikter etter lov eller forskrift, og at overtredelsene må være "grove" eller "gjentatte".

Det fremgår av punkt 3, 4, 5 og 6 at regnskapsførerselskapet har overtrådt en rekke plikter som følger av lov eller forskrift. Det fremgår videre av de samme punktene at flere av overtredelsene er å anse som grove, enten hver for seg eller samlet:

- Manglende ivaretagelse av ansvarsforhold til daglig leder og oppdragsansvarlig regnskapsfører – punkt 4
- Manglende etterlevelse av kravene i forskrift om risikostyring og internkontroll – punkt 5.1
- Manglende etterlevelse av kravene i hvitvaskingsregelverket – punkt 5.2
- Manglende ajourhold av oppdragsavtaler – punkt 5.4.1 og 6.1
- Manglende ajourhold av registreringer i Enhetsregisteret – punkt 5.4.2
- Manglende overordnet intern kontroll på oppdragsnivå – punkt 5.4.3 og 6.4
- Manglende kvalitetskontroll av medarbeiders oppdragsutførelse – punkt 5.4.4 og 6.5
- Manglende eller mangelfulle avstemminger – punkt 5.4.5 og 6.2
- Manglende perioderapportering til oppdragsgiver – punkt 5.4.6 og 6.3

Det foreligger en rekke overtredelser av regnskapsførerselskapets plikter etter lov eller forskrift. Også det alternative lovkravet om "gjentatte ganger" er derfor oppfylt.

Finanstilsynet mener at både vilkåret om "grove" og "gjentatte" brudd på regnskapsførerselskapets plikter er oppfylt.

7.2 Skikkethetsvurderingen

Det er videre et vilkår etter regnskapsførerloven § 7 tredje ledd, jf. fjerde ledd, at pliktbruddene må medføre at regnskapsførerselskapet «anses uskikket» til å være regnskapsførerselskap. Det må vurderes om regnskapsførerselskapet til tross for overtredelsene av sine plikter, fremdeles kan anses skikket til å drive regnskapsførervirksomhet.

Lovens forarbeider gir liten veiledning med tanke på hvilke forhold som skal tillegges vekt i en slik vurdering. Finanstilsynet legger til grunn at vurderingen må skje konkret i forhold til det aktuelle regnskapsførerselskap og i forhold til de overtredelser som har funnet sted.

Formålet med å innføre en egen autorisasjonsordning for regnskapsførere og underlegge denne bransjen et offentlig tilsyn, var å bedre kvaliteten på de tjenester som leveres. Når autoriserte regnskapsførere og regnskapsførerselskaper gjennom denne autorisasjonsordningen er gitt en enerett til å utføre regnskapsføring for andre, må det kunne forventes at de har evne og vilje til å innrette virksomheten i samsvar med gjeldende regler. Når dette svikter, vil det samlede bildet være avgjørende for vurderingen av om uskikkethetskriteriet er oppfylt.

Det er lovens system at historiske forhold skal danne grunnlag for å vurdere regnskapsførerselskapets fremtidige yrkesutøvelse. Tilsynet avdekket en rekke brudd på regnskapsførerlovgivningen, herunder god regnskapsføringsskikk. Flere av bruddene er grove og gjentatte. Finanstilsynet ser svært alvorlig på at selskapet ved styret har ansatt en person i 25 % stilling både som daglig leder og oppdragsansvarlig regnskapsfører for samtlige oppdrag, vel vitende om de mange og alvorlige manglene som ble avdekket ved Finanstilsynets tilsyn i 2018. Finanstilsynet legger til grunn at styret måtte forstå at en person som skulle inneha rollen både som daglig leder og oppdragsansvarlig ikke ville være i stand til å rette opp i de svakhetene som ble avdekket ved tilsynet i 2018 med en så lav stillingsprosent. Alvoret forsterkes når det ved tilsynet i 2022 fremkommer at vedkommende som ble ansatt ikke har arbeidet den avtalte stillingsandelen. Regnskapsførerselskapet har heller ikke påsett at det har hatt tilstrekkelige rutiner som beskriver hvordan regnskapsførervirksomheten skal utføres, eller påsett at daglig leder som også er den eneste autoriserte regnskapsføreren i selskapet har gjennomført lovpålagte kvalitetskontroller. Det er også avdekket grove brudd på hvitvaskingsregelverket. Dette viser en holdning til sentrale lover og regelverk som ikke er forenlig med å inneha autorisasjon som regnskapsførerselskap. Omfanget av brudd i regnskapsførerselskapet er så vesentlig og av en slik karakter at de er egnet til å skade interessene til oppdragsgivere, offentlige myndigheter og andre.

Det fremgår av beskrivelsene foran at styret ikke har ivaretatt sitt overordnede ansvar for at regnskapsførerselskapet utfører sine regnskapsføreroppdrag i overensstemmelse med lovgivningen. Flere av lovbruddene er svært alvorlige og har vart i lengre tid. Overtredelsene tyder på at regnskapsførerselskapet mangler forståelse for det regelverk som selskapet er pålagt å følge. Finanstilsynet mener at det foreligger en risiko for at selskapet heller ikke i fremtiden vil etterleve det regelverket som gjelder. Etter en samlet vurdering mener Finanstilsynet at lovens uskikkethetskrav er oppfylt.

7.3 Vurderingen av om vedtak skal fattes

Som det fremkommer foran er Finanstilsynet av den oppfatning at vilkårene for å tilbakekalle autorisasjonen som regnskapsførerselskap er tilstede, og at Finanstilsynet derfor kan fatte et slikt vedtak.

I vurderingen av om det skal fattes vedtak om å tilbakekalle autorisasjonen som regnskapsførerselskap, er Finanstilsynet innforstått med at vedtak om tilbakekall av autorisasjon er svært inngripende for regnskapsførerselskapet og dets ansatte. Finanstilsynet legger derfor til grunn at vedtaket må være nødvendig og forholdsmessig.

Offentlig autorisasjon av og tilsyn med regnskapsførerselskap skal sikre brukerne av regnskaps-tjenester god kvalitet på tjenestene og bidra til å sikre den tillit utøvere av regnskapsføreryrket er avhengig av. Når denne tilliten svekkes som følge av at regnskapsførerselskapet ikke overholder regler som gjelder for virksomheten og at dette har vært situasjonen i lang tid, må det skje en avveining av samfunnsmessige hensyn opp mot hensynet til selskapet og dets ansatte. I denne avveiningen må hensynet til oppdragsgiverne og andre brukere av regnskapsinformasjonen veie tyngst. Det er et samfunnsmessig hensyn å hindre at det reises tvil om kvaliteten på regnskapsføringen. For å sikre dette vil det være nødvendig å hindre at regnskapsførerselskap som ikke av eget tiltak sørger for at virksomheten drives i samsvar med lovgivningen og at regnskapsføreroppdragene utføres slik de skal, kan fortsette. At Finanstilsynet ivaretar sin tilsynsrolle, er også av sentral betydning for tilliten. Det vil være negativt for oppdragsgiverne og regnskapsføreryrket om regnskapsførerselskap som grovt og gjentatt har overtrådt sentrale plikter som følger av lov eller forskrifter, fortsatt skal inneha offentlig godkjenning. Etter en helhetsvurdering har Finanstilsynet funnet at tilbakekall av regnskapsførerselskapets autorisasjon bør finne sted.

Det fremgår av regnskapsførerloven § 7 femte ledd, at et tilbakekall kan gjelde for en tidsbegrenset periode. Finanstilsynet har vurdert dette alternativet, men har ikke funnet grunnlag for å varsle et tidsbegrenset vedtak om tilbakekall av autorisasjonen.

8 Vedtak

Finanstilsynet har i dag fattet følgende vedtak:

Med hjemmel i regnskapsførerloven § 7 tredje ledd nr. 2, jf. fjerde ledd, tilbakekalles [redacted] sin autorisasjon som regnskapsførerselskap.

Vedtaket settes i kraft **30. september 2022**.

Konsekvensen av et vedtak i samsvar med det som er varslet i dette brevet, vil være at selskapet ikke lenger har anledning til å påta seg regnskapsføring for andre i næring. Det vil heller ikke ha adgang til å benytte tittelen "Autorisert regnskapsførerselskap".

Dette vedtaket kan påklages innen uker etter at det er mottatt. Klageinstans er Klagenemnden for revisor- og regnskapsførersaker. En eventuell klage sendes til Finanstilsynet. Reglene i forvaltningsloven §§ 18 og 19 om innsyn i sakens dokumenter gjelder.

Finanstilsynet gjør oppmerksom på retten til å søke om utsatt iverksetting av vedtaket, jf. forvaltningsloven § 42.

For Finanstilsynet

Anders Hole
seksjonssjef

Morten Nordeide
seniorrådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ikke håndskrevne signaturer.